

2013-08-27

Skrivelse till kulturnämnden

Utvärdera det nya kulturstödssystemet till Fria kulturlivet som infördes 2012

Stockholm har ett brett kulturliv som kännetecknas av flera statliga och kommunala kulturinstitutioner, fria grupper, arrangörer, kulturföreningar och barns och ungas eget skapande. Det fria kulturlivet har en viktig roll i detta konst- och kulturlandskap och staden har sedan slutet av 70-talet årligen avsatt medel riktat till den fria scenkonsten.

I dag, mer än 20 år senare, ser Stockholm annorlunda ut och behov av ett förnyat stödsystem har vuxit fram. En naturlig utveckling. Stadens revisorer har vid flera tillfällen granskat de olika kulturstöden. Granskningarna resulterade i ett antal anmärkningar som betonade brister i utvärderingen av stödmottagare i förhållande till nämndens mål, rutiner och prioriteringar i beredning av stödet samt betonade vikten av ökad tydlighet, transparens och rättssäkerhet. Vidare påpekades avsaknaden av flexibilitet inom verksamhetsstödet och att detta bidrar till begränsade möjligheter att prioritera nya aktörer, nya produktionsmodeller eller verksamheter med stark konstnärlig eller publik utveckling. Man ansåg att stödsystemet utvecklade en inlåsningsseffekt som på flera områden motverkade stödets mål och syfte att nå en bred publik, prioritera barn och unga och lyfta fram kvalitet och nyskapande. På vissa punkter hade revisorerna rätt.

Samtidigt menar vi att kulturpolitikens uppgift är att främja mångfald och hög kvalitet i kulturen och ge stöd till både nya och *befintliga verksamheter*.

Arbetet med utformandet av ett nytt kulturstöd inom viktiga delar av det fria kulturlivet ledde till stor oro med farhågor för att högkvalitativ och uppskattad verksamhet skulle slås sönder om bidragsgivningen styrdes över till program- och projektstöd. Man såg risker för att utövarnas möjlighet att planera långsiktigt och skapa kontinuitet i verksamheterna försvårades. Från socialdemokratins sida har vi delat denna oro. Kontinuitet och långsiktighet är viktigt för utveckling av kvalitet. Därför var de förtydliganden av kriterier som gjordes avgörande för vårt bifall till nya kulturstödet. Vi ser positivt på att stöd kan sökas för 3 år.

Det nya kultur- och utvecklingsstödet till det fria kulturlivet som infördes 2012, och genomförs fullt ut under 2013, är tänkt att ge nya möjligheter för kulturlivet att växa och ge stockholmarna och besökarna tillgång till ett ännu rikare kulturliv. Det är grannliga uppgift för staden som ska fördela drygt 126 miljoner kronor i år. Nu till hösten fördelas årets andra pott.

Grundläggande är att upprätthålla principen om armlängds avstånd, d.v.s. att staden skall stödja men inte styra kulturen. Vid utformningen av det nya kulturstödet diskuterades risker för att de nya bedömningskriterierna skulle kunna leda till att denna princip överträds och att förtroendet för opartiskhet i bedömningarna rubbas. En del av de motiveringar som återfinns i

förvaltningens tidigare underlag i år, t.ex. utpekandet av vissa pjäsval leder till risker för en styrning från stadens sida. Självfallet måste sökande räkna med att få reducerat - i vissa fall väsentligt reducerat stöd för sin verksamhet - men detta måste kunna motiveras principiellt och inte genom en detaljstyrning av verksamheten.

Effekterna av sådana förändringar måste också återspeglas i kommunikationen från förvaltningen och bedömningen av redovisningar från kulturutövarna.

Dessvärre har vi fått indikationer på att de risker som nämns ovan har inträffat och att det idag brister i kommunikationen mellan kulturlivet och staden. Ett exempel är krångliga ansökningsblanketter och att formuleringar och planer för projekt ska göras på detaljnivå. Tvärt emot intentionerna anses styrningen från staden ha ökat enligt flera kulturaktörer och branschorganisationer.

Det är olyckligt om stadens nya kulturstödssystem uppfattas som otydligt, icke transparent och rättsosäkerhet. Och att avsaknaden av flexibilitet kvarstår. Det får nog anses som ett misslyckande och bristande lyhörddhet för de synpunkter som framförts av både kulturliv och revisorer.

Vi har tidigare poängterat att öppenhet och transparens, bl. a. genom att protokoll finns tillgängliga, måste präglade arbetet i förvaltning, referensgrupp och nämnd.

Uppföljning och utvärdering måste göras årligen - och opartiskt - också av själva stödssystemet.

Ett parlamentariskt beredningsutskott inom kulturnämnden bör återinrättas där utskottet får möjlighet att stämna av de av förvaltningen och referensgruppen föreslagna besluten innan de slutligen tas i nämnden.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att kulturnämnden

- ger förvaltningen i uppdrag att genomföra en utvärdering av kulturstödet alla delar

- att resultatet av utvärderingen och förslag på åtgärder presenteras snarast och senast den 15 juni 2014

Tomas Rudin m fl (S)